

24. 7. 2002

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Kam směřuje Evropská unie?

Pro Českou republiku je ve vztahu k Evropské unii bezesporu nejaktuálnější, kdy a zda vůbec dojde k našemu přístupu do EU. Bylo by ovšem nevhodné, považovat aktuální dění v rámci Unie za nás se netýkající, a proto se v tomto svém příspěvku pokusím nastínit některé problémy a otázky, s nimiž se současná Unie potýká.

Pro Českou republiku je ve vztahu k Evropské unii bezesporu nejaktuálnější, kdy a zda vůbec dojde k našemu přístupu do EU. Bylo by ovšem nevhodné, považovat aktuální dění v rámci Unie za nás se netýkající, a proto se v tomto svém příspěvku pokusím nastínit některé problémy a otázky, s nimiž se současná Unie potýká.

Základním dokumentem, na kterém jsou nejbližší změny ve struktuře EU založeny, je úmluva z Nice (2000), jež ovšem dosud nebyla všemi členskými státy ratifikována a nemohla tak vstoupit v platnost. Všeobecně je uznáváno, že tato úmluva vytváří předpoklady pro vstup dalších států do EU, a to zejména tím, že přizpůsobuje počty zástupců členských států v jednotlivých orgánech Unie stavu, jež nastane po přístupu současných kandidátských zemí (tento pojem je zde chápán poměrně široce a zdaleka nezahrnuje pouze Českou republiku, Polsko, Maďarsko a Slovinsko). Tyto změny jsou nutné s ohledem na operativnost orgánů, protože pokud by počet zástupců států stoupal úměrně současnému stavu, dostal by se například Evropský parlament velice rychle k počtu jednoho tisíce poslanců. Předložená dohoda států přitom počítá s tím, že například počet poslanců Evropského parlamentu by se měl ustálit přibližně na čísle sedm set dvacet.

S Evropským parlamentem významně souvisí i další problém, který musí být na půdě EU řešen, a to tzv. „demokratický deficit“. Jedná se v podstatě o to, že každý občan členského státu (tedy občan Unie) přímo volí pouze své zástupce do Evropského parlamentu a obsazení všech dalších orgánů ES/EU je stanoveno dohodou členských států. Přitom Evropský parlament v podobě, v jaké byl založen, neměl téměř žádné důležité pravomoci a mezi občany se tak objevoval poměrně oprávněný pocit, že záležitosti evropské integrace se jich jaksi netýkají. To by samozřejmě mohlo snadno vést k nežádoucímu odlidštění Unie. Tento problém by měl být řešen zejména novým definováním postavení Evropského parlamentu ve vztahu k ostatním orgánům (zejména Radě a Komisi). Cílem je pak samozřejmě stav, kdy každý občan půjde volit své zástupce do Evropského parlamentu s tím, že tak může alespoň trochu ovlivnit dění v rámci sjednocující se Evropy.

Dalším problémem, který musí být řešen, je snaha zvýšit efektivitu práce a fungování všech orgánů Unie. Ten vzniká zejména ze skutečnosti, že kromě v každém státě obvyklého problému s počtem úřednického aparátu, je v rámci Unie třeba uvažovat ještě o jeho násobení obrovským počtem tlumočnicků, kteří při jednáních i mimo něj překládají všechny důležité dokumenty do jazyků jednotlivých členských států. Nejde samozřejmě jenom o ně, protože i samotná úřednická mašinerie je oprávněně kritizována pro svou pomalost, a tak musí být hledány co nejefektivnější cesty ke zrychlení a zprůhlednění práce všech orgánů ES/EU.

Neméně ožehavým tématem (a ne nepodobným se stavem v ČR) je pocit občanů Unie, že právo ES/EU již upravuje úplně všechno, a zbytečně tak omezuje svobodu občanů v mnoha ohledech bez souvislosti s původním smyslem evropské integrace (v Čechách a na Moravě nejvíce naráží například problém s unijním uznáním slivovice). S tím souvisí i přílišná složitost všech předpisů evropského práva a fakt, že i základní dokumenty (Smlouvy o založení ES a EU) jsou již pro laika prakticky

nečitelné. Proto dalším významným cílem současné Unie je vytvoření jakéhosi základního dokumentu Unie, který by v podobě všem občanům přístupné zdůraznil základní zásady a principy fungování Unie a jejích orgánů.

Na závěr pak můžeme připomenout stále sílící diskuse o budoucí podobě státoprávního uspořádání Unie. Jednou z možností (která je ovšem stále ještě hudbou daleké budoucnosti) je stav analogický USA tedy federace, ale není to možnost zdaleka jediná.

Nezbývá než doufat, že se česká odborná i laická veřejnost nebude bát zapojit do diskuse o těchto i dalších problémech ještě dříve, než se nás budou jako členského státu Unie bytostně dotýkat.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Novelizace nařízení EU o odlesňování \(EUDR\)](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Doručování soudních písemností ze zahraničí do ČR](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc únor 2026](#)
- [Digital Fairness Act a influencer marketing - cesta ke konci roztržtění regulace?](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc leden 2026](#)
- [IATA Travel & Cargo akreditace v letectví - v čem spočívají její výhody?](#)
- [Digital Omnibus o AI: návrh nařízení o zjednodušení pravidel pro umělou inteligenci](#)
- [Rozhodčí nálezy vydané ruskými rozhodčími soudy a jejich uznání a výkon na území EU](#)
- [Environmentální tvrzení společností v hledáčku EU: Jak se vyhnout greenwashingu a obstát v nové regulaci?](#)
- [AIFMD II v České republice: Schvalovací proces a co čeká investiční společnosti](#)